

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18347

Tarih : 09.06.2026

10/4249

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Diyarbakır (Bismil), Urfa (Suruç) ve Mardin (Kızıltepe) gibi verimli tarım arazilerine sahip bölgelerde üreticileri ipotek altına alan kayıt dışı tefecilik faaliyetlerinin ve organize suç ağlarının siyasi ve ekonomik nedenlerinin deşifre edilmesi; iflas eden işletmelerin, çiftçilerin ve zorunlu göç dalgalarının yarattığı toplumsal tahribatın önüne geçilmesi ile bu hastalıklı zemini ortadan kaldıracak kamusal politikaların ve yasal önlemlerin ivedilikle belirlenmesi amaçlarıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Ceylan AKÇA CUPOLO
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

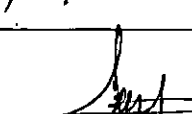
Türkiye’de ücretli çalışanların, çiftçilerin ve esnafın elde ettiği reel gelirler, kronikleşen yüksek enflasyon ve artan yaşam maliyetleri karşısında yetersiz kalarak kalıcı bir bütçe açığına dönüşmüştür. Gelir-gider dengesindeki bu asimetri, geniş halk kitlelerini günlük ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına kredi ve kredi kartlarına sığınmaya mecbur bırakmıştır. Ancak yüksek faizler nedeniyle borçlanma maliyetlerinin katlanması, bu geçici çözümü hanehalkı ve küçük işletmeler için çığ gibi büyüyen bir borç sarmalı haline getirmiştir. Nitekim Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi’nin 2026 verileri de bu tıkanıklığı doğrulamaktadır: Ülkedeki aktif kredi kartı sayısı 147 milyona, toplam kart borcu ise 3 trilyon liranın üzerine çıkmıştır. Her iki kredi kartı kullanıcısından birinin borçlu olduğu bu tabloda, batık kredi miktarı 323 milyar lirayı bulmuş ve borcunu ödeyemediği için yasal takibe düşen vatandaşların sayısı 4 milyon 256 bin kişiye ulaşarak rekor kırmıştır. Resmi finansman kanallarına erişimin imkansızlaşması, sıradan vatandaşlar arasındaki küçük borçlanmaları bile altın, dolar veya yüksek faizli nakit avans hesaplarına bağımlı hale getirirken; büyük nakit ihtiyacı duyan esnaf ve çiftçiye tefecilerin eline itmektedir.

Bu finansal çaresizlik, özellikle tarım kentlerinde toplumsal bir yıkıma ve ağır asayiş olaylarına zemin hazırlıyor. **Diyarbakır (Bismil), Urfa (Suruç) ve Mardin (Kızıltepe) gibi verimli tarım arazilerine sahip bölgelerde, yanlış tarım politikaları ve yüksek enflasyon nedeniyle borç batağına saplanan üreticiler; önce traktörünü ve ekipmanını, ardından da tarlalarını satmak zorunda kalıyor. Finansmana erişemediği için işçisinin emeğini ödeyemeyen sanayiciler de aynı ağa yakalanıyor; nitekim Bismil’de sadece son aylarda Öz Atabay Tekstil ve Koluman Tekstil gibi iki büyük fabrika tefeciler yüzünden iflas bayrağını çekmiş durumda.**

Ekserisi kuyumcu, oto galerici veya emlakçı adı altında faaliyet gösteren tefeciler, ödeme vadelerinin geldiği hasat döneminde (Ağustos-Eylül) silahlı saldırılara, gasp olaylarına, aile fertlerinin alıkonulması tehditlerine ve intiharlara yol açıyor. Ağrılaşan yasal cezalara rağmen denetimsizlik ve sıcak paranın kaynağına inilmeyen yetersiz operasyonlar yüzünden bu çark dönmeye devam ediyor. Yaşanan baskı ve tehditler karşısında çaresiz kalan, topraklarını tefecilere kaptıran sadece Bismil’deki 15-20 aile her yıl izini kaybettirmek için bir gece ansızın farklı şehirlere göç etmek zorunda kalıyor.

Yapışkan enflasyonun kalıcı hale getirilmesi, durdurulamayan hayat pahalılığı ve en temel üretim kollarını felç eden finansmana erişim kısıtı, yasal piyasa mekanizmalarını işlemez hale getirmiştir. Uygulanan basiretsiz hükümet politikaları ve tarımsal üreticiyi korumaktan uzak stratejiler; finansal kurumların ikame edemediği likidite boşluğunu, mafyatik yapıların doldurmasına yol açmıştır. Devletin denetim mekanizmalarını etkin bir şekilde işletmeyerek adeta seyirci kaldığı bu süreç; tefecilik ve çetecilik sisteminin toplumun kılcal damarlarına sızmasına imkan tanıyan, her geçen gün daha da derinleşen hastalıklı bir iktisadi ve sosyal zemin yaratmıştır.

Bu bağlamda Diyarbakır (Bismil), Urfa (Suruç) ve Mardin (Kızıltepe) gibi verimli tarım arazilerine sahip bölgelerde üreticileri ipotek altına alan kayıt dışı tefecilik faaliyetlerinin ve organize suç ağlarının siyasi ve ekonomik nedenlerinin deşifre edilmesi; iflas eden işletmelerin, çiftçilerin ve zorunlu göç dalgalarının yarattığı toplumsal tahribatın önüne geçilmesi ile bu hastalıklı zemini ortadan kaldıracak kamusal politikaların ve yasal önlemlerin ivedilikle belirlenmesi amaçlarıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	